

The Holy See

KATEHEZA PAPE IVANA PAVLA II.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 24. studenog 2004.

Kristova smrt i uskrsnuće pomirili su nebo i zemlju

Kateheza br. 40; uvodno čitanje: Hvalospjev (Kol 1,12-20). Krist je prvorodenac, prije svakog stvorenja i prvorodenac od mrtvih (večernja srijede II. tjedna) S radošću zahvaljujemo Ocu / koji nas osposobi / za dioništvo u baštini svetih u svjetlosti. / On nas izbavi iz vlasti tame / i prenese u kraljevstvo Sina, ljubavi svoje, / u kome imamo otkupljenje, / otpuštenje grijeha. Krist Isus slika je Boga nevidljivoga, / Prvorodenac, prije svakog stvorenja. / Ta u njemu je sve stvoreno / na nebesima i na zemlji, / vidljivo i nevidljivo, / bilo Prijestolja, bilo Gospodstva, / bilo Vrhovništva, bilo Vlasti: sve je po njemu i za njega stvoreno: / on je prije svega, / i sve stoji u njemu. / On je Glava Tijela, Crkve; / on je Početak, / Prvorodenac od mrtvih, da u svemu bude Prvak. Jer, svidjelo se Bogu / u njemu nastaniti svu Puninu / i po njemu / uspostavivši mir krvlju križa njegova - / izmiriti sa sobom sve, / bilo na zemlji, bilo na nebesima.

1. Upravo je naviješten velebni kristološki hvalospjev kojim započinje Poslanica Kološanima. U njemu se ističe proslavljeni Kristov lik, srce bogoslužja i središte čitavoga crkvenoga života. Obzorje se hvalospjeva, međutim, vrlo brzo proširuje na stvaranje i otkupljenje uključujući svako stvoreno biće i čitavu povijest. U ovoj pjesni može se osjetiti dah vjere i molitve drevne kršćanske zajednice, a Apostol preuzima njezin glas i svjedočanstvo, utiskujući ipak i svoj vlastiti pečat.

2. Nakon uvoda u kome se zahvaljuje Ocu zbog otkupljenja (usp. rr. 12-14), Hvalospjev se nastavlja u dvije kitice, a bogoslužje večernje predlaže nam ga za molitvu svakoga tjedna. Prva kitica slavi Krista kao "Prvorodenca, prije svakog stvorenja" odnosno rođenoga prije svega drugoga, potvrđujući tako njegovu vječnost koja nadilazi vrijeme i prostor (usp. rr. 15-18a). On je "slika", vidljiva "ikona" Boga koji ostaje nevidljiv u svome otajstvu. To je bilo Mojsijevo iskustvo,

kad je u svojoj gorućoj želji da baci pogled na osobnu stvarnost Boga, čuo odgovor: "Ti moga lica ne možeš vidjeti, jer ne može čovjek mene vidjeti i na životu ostati" (Izl 33,20; usp. također Iv 14,8-9). Lice Oca Stvoritelja svega svijeta, međutim, postaje dostupno u Kristu, začetniku stvorene stvarnosti: "Ta u njemu je sve stvoreno... i sve stoji u njemu" (Kol 1,16-17). Krist je, dakle, s jedne strane, nadređen stvorenim stvarnostima, a s druge strane, on je uključen u njihovo stvaranje. Stoga ga i možemo vidjeti kao "sliku Boga nevidljivoga", jer nam je blizak po stvarateljskom činu.

3. Pohvala u Kristovu čast nastavlja se kroz drugu kiticu (usp. rr. 18b-20) prema nešto drugačijem obzorju: obzorju spasenja, otkupljenja, preporođenja čovječanstva što ga je on stvorio, ali koje je grijehom palo u smrt. "Punina" milosti i Duha Svetoga, što ju je Otac postavio u Sina, omogućuje mu da nam, umrijevši i uskrsnuvši, dade novi život (usp. rr. 19-20).

4. Njega se stoga slavi kao "Prvorođenca od mrtvih" (1,18b). Svojom božanskom "Puninom", ali i prolijevanjem svoje krvi na križu, Krist "uspostavlja mir" i "izmiruje" sve što je na nebesima i na zemlji. On vraća sve u svoje izvorno stanje, obnavljajući prvotni sklad, kako je to bila Božja volja u njegovu naumu ljubavi i života. Stvaranje i otkupljenje, dakle, međusobno su povezani kao etape jednog te istog spasenjskoga događaja.

5. Po našem već ustaljenom običaju, dajemo sada mjesto promišljanju velikih učitelja vjere, crkvenih otaca. Dozvolit ćemo upravo jednome od njih da nas vodi kroz razmišljanje o otkupiteljskom djelu što ga je Krist izveo u svojoj krvnoj žrtvi. Tumačeći ovaj naš Hvalospjev, sveti Ivan Damaščanski, u Tumačenju Poslanica svetoga Pavla, koje se njemu pripisuje, kaže: "Sveti Pavao govori da Kristovom krvlju imamo otkupljenje (Ef 1,7). Doista, krv je Gospodinova prinijeta kao otkupnina, koja zarobljenike iz smrti vodi u život. Nije zapravo bilo moguće da bi, oni koji su bili podložni kraljevstvu smrti, bili oslobođeni na neki drugi način, nego samo posredstvom onoga koji je postao sudionikom naše smrti... Događajem njegova dolaska upoznali smo narav Boga koji je bio prije njegova dolaska. To je ustvari djelo Božje, da je uništena smrt, da je vraćen život i da je svijet ponovno priveden Bogu. Stoga kaže: On je slika Boga nevidljivoga (Kol 1,15), da pokaže kako je Krist Bog, iako nije Otac, ali je slika Očeva i njemu je istovjetan, iako nije on" (I libri della Bibbia interpretati dalla grande tradizione, Bologna 2000., str. 18.23). Ivan Damaščanski zatim, uz opći pogled na Kristovo spasenjsko djelo, zaključuje: "Smrt je Kristova spasila i obnovila čovjeka; te je, zbog spašenika, vratila anđelima prvotnu radost i povezala niže s višim stvarnostima... Ona je, zapravo, uspostavila mir i uništila sredstvo neprijateljstva. Stoga su anđeli i govorili: Slava na visinama Bogu, a na zemlji mir" (ibid. str. 37).